

ERNE LLÁÉK FARKASÉKNÁL

Belsőfilm

BILSICZKY BALÁZS

HAJDU SZABOLCS TELJESEN ÚJ UTAKON JÁRJA FELFEDEZŐ KÖRÚTJÁT.

Eszter és Farkas, Farkas és Brúnó, Albert, Ernella és Laura, és így tovább, párban, három- vagy négyszögben, egymáshoz, egy máshoz (kettőhöz, háromhoz) viszonyulva, megértően, elutasítóan, fejszóválva, bőszen helyeselve, sopánkodva, így vagy úgy, de együtt. Legalábbis térben és időben, a másik társaságában. Valójában teljesen egyedül. Viszonyrendszer nélkül. Helyette hosszabb, de inkább rövidebb ideg tartó szövetségek és ellentétek, kaotikusan, egymás hegyén vagy hátán.

Hajdu Szabolcs kisköltségvetésű, bárati szívességekből összerakott filmje, az *Ernelláék Farkaséknál* klasszikus családi kamaradráma is lehetne egy markáns, csavaros történettel (történetekkel), vagy alaposan kidolgozott, hajszálpontosan összeillesztett karakterekkel. Pedáns esztétikai, dramaturgiai szempontból viszont se történet, se karakterek. Helyettük a hétköznapok eseményei, konfliktusai mélyen érző emberek – maguk az alkotók – által megélve és közvetítve. Saját gondolataik kifejezésével, saját viselkedési formáik bemutatásával. A színészi játék kiradírózásával és a helyébe lépő pusztá megjelenítéssel. (A filmet megelőzte a Maladype színházban előadott színpadi változat.) Bármennyire is közös a gon-

dolkodás, hogy mit és hogyan kellene ma megmutatni a közönségnek, a hat személyiség összetettsége eltérő. A Karlovy Vary filmfesztivál zsűrije Hajduét tartották a legjobb filmnek járó Kristály Glóbusz mellé a legjobb férfi főszereplőnek járó díjat is megkapta. Logikus: ha a filmnek jutalom jár, egyenesen következik belőle, hogy a színészeknek is jár az elismerés. Mind a rendezés, mind a színészi játék végtelenül emberi (realista, ha tetszik).

Hajdu szemei előtt karrierje kezdete óta ott lebeg Cassavetes mintája, többször próbálta a mester módszerét beépíteni saját stílusába. Most sikerült. Ugyanazzal a hatásfokkal, ahogy a tengerentúli független film alfája és ómegája tette volna. Okkal említhetnénk még Bergmant vagy Fassbindert, előbbi a színészekre irányuló figyelem minden mást kizáró koncentrátságáért, utóbbit a teljes eszköztelenségéből adódó puritanizmusáért.

A filmről filmre különböző stílust használó rendező, a legendás Simó-osztály végletekig öntörvényű fenegyereke, Jancsó szerint a fiatal és kortárs magyar film egyetlen valódi zsenije befogta a nagy elődöket és ugyanazzal a lendülettel ki is ugrott a filmzés alapvetőnek tartott összetevőinek rendszeréből. Klasszikus vagy

„Az önértékelést nem spórolhatjuk meg”

modern, de az elejétől a végéig elbeszélte történet tehát nincs. Egy alaphelyzet van, halványan felskiccelve. Ezen a vékony kereten belül és túl egymásból adódó vagy egymástól független szituációk állnak, az egyén és a család, a szülők és a gyerekek kesze-kusza viszonyain átszűrve. Egy normális, hétköznapi család és annak résztvevői lehetséges működési mechanizmusa, az egymással folytatott játszmák, végső soron a „szubjektív én” intim csoporton belüli helye és szerepe, ami a folyamatos interakciókból kivethető. Hogy kinek milyen módon sikerül és hogyan jellemez, azt már a néző dolga értékelni. Az önértékelést sem spórolhatjuk meg, hiszen saját életünk mozzanatait látjuk viszont, pózok vagy manírok nélkül.

A mindezt képekre rögzítő operatortanítványok majdnem végig ugyanazt a két szerkesztőelvet variálják: a stabil premier plánokat imbolygó szekond plánok követik és viszont, utóbbiak az egyén aktuális szemszögéhez igazítva. Újabb bizonyítékát adva a szubjektív emberi lény bemutatásának, az ösztönéntől a szuperegőig. Az igénybe vett tér is ezt a célt tükrözi. Ki sem lépünk a helyszínül szolgáló lakásból, ott viszont örökmozgóként járkálunk a szobák közt, ülünk a székekre, máskor a díványra – forog az agy, pörögnek a gondolatok. Van belőlük bőven, még a konkrét történetet is fölöslegessé teszik, csak jönnek és megágyaznak a viselkedésünknek. Hajdu nem kreál, hanem gondolkodik. Ugyanígy a többiek, saját magukat játszva, meztelen ideáik izfokozó vagy színezőanyag nélküli bemutatásával.

A társulat tagjai rátaláltak valamire, amit a rendező elmondása szerint folytatni kívánnak. Nem nevezhetjük stílusnak, annál jóval bonyolultabb, odafigyeléssel mégis könnyen érthető. E mellett attól válik világossá és kiismerhetővé, hogy bennünk is ott van. Hajdu magukból és belőlünk forgat, a végeredmény egy radikálisan formabontó alkotás: íme, az ember.

ERNE LLÁÉK FARKASÉKNÁL – magyar, 2016. Rendezte és írta: **Hajdu Szabolcs**. Kép: **Szalai Márk, Timár Gergely**. Hang: **Zándoki Bálint**. Vágó: **Papp Szilvia**. Producer: **Herner Dániel, Ferenczy Gábor, Muhi András, Muhi Zsófia**. Szereplők: **Hajdu Szabolcs** (Farkas), **Török-Illyés Orsolya** (Eszter), **Tanlók Erika** (Ernella), **Szabó Domokos** (Albert), **Hajdu Lujza** (Laura), **Hajdu Zsiga** (Brúnó), **Gelányi Imre** (Sanyi), **Szilágyi Ágota** (Imola). Gyártó: **FocusFox / Filmworks**. Forgalmazó: **Big Bang Média**. 81 perc.

